

Előzetési díj helyben:
 Egész évre 8 frt
 Félévre 4 frt
 Negyedévre 2 frt
 Vidékre 1 forinttal több.

Hirdetési díj:
 Egész oldal 20 frt
 Fél oldal 10 frt
 Negyed oldal . . . 5 frt
 Ezenfelül minden hirdetésnél
 30 kr kincst. illeték fizetendő.

SZABADSÁG.

MEGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR:
VASÁRNAP, SZERDÁN és PÉNTEKEN.

Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 VII-ik kör, Virág-utca
 337. házszám.

Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vetetnek fel.

„Nyilttér“ sora 15 kr.

Kisebb hirdetéseknel minden szó után 5 kr és a kincstári illeték számítottatik.

Palics.

Mi már meguntuk a hatóság unszolását, hogy végre-valahára tegyenek valamit a palicsi fürdő érdekében, mert minden szavunk a pusztában kiáltó szavának bizonyult.

Süketek.

De amig Kállay Albert volt a főispán, ezt csodálni nem is lehetett, mert Kállay Szeged embere, neki nem Palics, hanem a Szegedhez tartozó „Kamarás“ emelése feküdt érdekében.

Ma szabadkai főispánunk van, akinek talán első sorban a mi városunk, a mi fürdőintézetünk jövője fekszik a szívében.

Nem ismerjük ez iránybani szándékait, de felemeljük még egyszer szavunkat:

Vegye kezébe Palics jövőjének ügyét, tegyen legalább ő valamit, ha polgármesterünk nem tud vagy nem akar cselekedni.

Mi már meguntuk ezen a téren a küzdelmet s nem is szóllanánk ma sem, ha „Bács-ország“ több lapja fel nem szóllalt volna a szabadkai hatóság renyhésége miatt, ha a vidék maga nem sürgetné a fürdő-intézet átalakítását.

De sürgetik!

És hogy miképen sürgetik, ime itt közöljük a „Zombor és Vidéke“ című

zombori lapnak tegnapelőtt megjelent egyik közleményét.

„A fürdő-évad kezdetével megharsan ország-szerte a fürdőreklámok versenye, és — a mi természetes is, — „minden cigány a maga lovát dicséri.“

Mi bácskaiak a Palics gyógyerejére s szép fekvésére vagyunk büszkék s jól esik nekünk az a tudat, hogy Szabadka város tulajdona, a Bácska gyöngye megérdemli mind azt a dicséretet s elismerést, a melylyel az orvosi körök eihalmozzák.

Hanem hát az még nem elegendő az üdvösségre.

Ma — midőn a fürdők versenyében elsőrangú szerepet játszik a kényelmesség, külső esin s olcsóság, nem elég az, hogy valamely fürdőt gyógyereje híressé tesz, hogy szívesen keresik föl a legmesszebb vidékekről is a szenvedők, mert a modern fürdő-igények napról-napra nagyobbak s a fürdő látogatottsága s emelkedése egyenesen attól függ, hogy képes-e lépést tartani a korszellemmel.

Szabadka városa, ugylátszik, ez egyszerű igazságokat nem ismeri vagy el nem ismeri.

Évrő-évre hangosabb a sok panasz a Palics fürdő kényelmetlen, elhanyagolt volta miatt, de e panaszok süket fülekre találnak.

Am még hagyján, hogy a hatóság keveset tesz a fürdő érdekében, de azon felül utjába áll mindazon élelmességek, melylyel egyesek a saját érdekük szempontjából

ból a fürdőnek a kor niveaujára emelését célozzák.

Igy, hogy példát idézzünk, — halljuk, hogy a városi tanács nem engedte meg az Achilles-sport egyletnek, hogy a Palics vizére vitorlás csolnak, vagy kis gőzpropellert bocsásson.

Azután azt sem engedélyezte, hogy a Vermes-féle villacsoport mellett, illetve a Vermes által épített nyári szinkörrel kapcsolatban étterem állíttassék föl.

Az sem utolsó dolog, hogy a fürdő mai napig sem tekintetik pénzügyi szempontból fürdőtelepnek, hanem csak Szabadka város külterületének, a mi fontos dolog, mert a fürdőtelepeken épült házak jóval nagyobb adómentességet élveznek, mint a városiak s érdekében áll a városi hatóságnak az építkezési kedvet azzal is fokozni, hogy Palicsot hivatalosan fürdőhelynek elismertetve, reá is kiterjesztetné a nagyobb adómentességet.

Mindezekkel azonban a városi hatóság édes-keveset törődik s ha rajta mulnék, ma is abban az árkádai elhagyatottságban leledzenék a Bácskaság gyöngye, a melyben láttuk évtizedekkel előbb. De a kor föltartózatlanul halad s akármely csigaléptekkel mászik is Szabadka város a korszellem után, — kénytelen végre is nyomdokaiba lépni.

Sokat tesz persze az a körülmény hogy a magánvállalkozás élelmessége fedezi itt-ott a város indolentiáját.

Most magánvállalkozásból villamos vasut épült Szabadka s Palics között s a Ver-

TÁRCZA.

A borralaló fény és árnyoldalai.

(Adat az utazó szezonhoz.)

A jámbor lipesei kereskedőkről szól egy felséges adoma, melyszerint egy ottani kereskedő címtábláján egy idegen átutazó ezt a felirást pillantotta meg: „Itt beszélnek németül, angolul, francziául, olaszul, spanyolul stb . . .“

Az idegen, ki egy kissé kíváncsi természetű volt, belép az üzletbe következő kérdést intézve az üzlet tulajdonosához: „Mondja csak kérem, ki beszél itt tulajdonkép azt a sok nyelvet?“ A kereskedő kissé habozva, de öntudatosan így felelt: „Hát tudja kérem, biz ezt a nyelveket nagyobbára az idegenek beszélnek.“

Hasonló értelemben kellene nálunk Ausztria-Magyarországban a szálloda tulajdonosoknak válaszolniok, midőn az utas abbéli csodálkozásának ad kifejezést, hogy *minden egyes vendég* kiszolgálása végett egy szobapincér; egy szobaleány, egy pórtás es egy udvarost, tehát nem kevesebb mint négy személyt bocsát rendelkezésére. (Lásd

a villamos csengetyű alatt feljegyzett utasítást.) A vendég azon kérésére: „Hogy hát tulajdonkép ki fizeti ezt a sok szolgaszemélyzetet?“ okvetlen azzal kellene felelnie: (ha őszinte akar lenni a vendéglős) „Uram nagyobbára az idegenek!“ Mert az tagadhatatlan, hogy a szállodás a legjobb akarat mellett sem képes annyi alkalmazottat érdeméhez mérten díjazni, és hogy a többször megtámadott borralaló képezi ezeknek legfőbb jövedelmét.

En részemről, ki sokat jártam más országokban, előre kijelentem, hogy nem tartozom azok közé, kik a borralaló adásnak ellenségei, mert meggyőződtem arról, miszerint ezen ugyszólván kikerülhetlen szükséges visszaélésnek több jó mint rossz oldala van. Mert igaz, hogy az a pincér, szobaleány stb. személyzet megkapja a szállodástól a maga fizetését a kiszolgálásért, köteles a vendéget kiszolgálni, ha kap „Trinkgeldet“ vagy nem. Ez helyes és tagadhatatlan. De époly elvitázhatatlan tény az is, hogy a kiszolgálás-an nagy különbség van, ez épen olyan sokoldalú, mint a hány pincér létezik a világon. Különbség van pincér és pincér közt, époly mint vendég

és vendég közt. A kiszolgálás határozottan egyéni dolog, mely nem lehet egy kaptafára szabva, ha azt akarjuk, hogy az izlésünk szerint történjék. Sokszor hallani a konyhában: „Egy szép rostélyost Dr. „Bökező“ ur részére, vagy: „Egy csésze fehéret sok habbal N. N. ur részére,“ és ezt a protekciót feltétlenül meg kell fizetni.

A pincér sokfélekép kiszolgálhatja a vendéget: lassan de pontosan, gyorsan és pontosan, közönségesen és finom módon, kitűnően és hanyagul, szóval: jól és rosszul, és mindez kiszolgálás számba veendő. De mindig csak egyéni dolog marad az, ha „János“ X. vagy Y. urat miképp akarja kiszolgálni egy megfelelő „Trinkgeld“ ellenében. Az általános kiszolgálást a vendéglős fizeti.

Ez a borralaló — kérdés pszichológiája, mely korántsem mellékes természetű s mélyen belevág az idegen forgalomba.

De ha nem is vagyok ellensége a „Trinkgeld“ rendszernek, mindamellett álláspontot kell hogy foglaljak azon idegenek mellett, kik hazánkat, de különösen a magyar

mes-villa-csoportok villamos világítással lesznek ellátva. (Talán! Sz.)

Szintársulat is működik Palicson, bárha városi subventio nélkül aligha fogja soká kintartani. (Még nem. Sz.)

Mindezt nem jól esik szemrehányani palam et publice.

A leszólás nem emeli a fürdő értékét, mi pedig odatörekszünk, hogy Palics mielőbb elfoglalja megérdemelt, magas nívóját.

Ugy véljük azonban, hogy itt a hallgatás bűn volna. Az országos lapokban szelvéstetni a hiányokat tán a lokalpatriotizmussal élénk ellentétben állana, míg idehaza négy szemközt megmondhatjuk az igazat.

Palics gyógyerejű fekvésénél tegye nagyobb gondot a több beruházást igényel, mint a mennyiben tulajdonosa, Szabadka város részesíti.

Annai év óta felhangzó az a panasz, hogy fődött sétánya sincs, végre meghallgatást érdemelne.

Szóval: tenni kellene valamit!

De ha a város szűkkeblű gondolkozása meg nem engedi, hogy Palics lépést tartson a modern fürdők igényeivel, úgy adja ki a város bérbe az egész fürdőt.

Majd meglátja, hogy mire képes az élelmes magánvállalkozás, mely pedig nem támaszkodhatik erköcsi motivumokra s majd megtudja akkor, hogy mily ügyetlensége volt egyik jövedelmi forrásának megfelelő kezelését éveken át elhanyagolni?

Ha még ebből sem értenek az intéző körök, akkor zárják be a fürdőt s csináljanak belőle birkasztatót.

Erkel Ferencz nagynevű zeneszerzőnk a napokban elhunyt fiát követte a sírba. Az európa-szerte, sőt távolabb is ismert nagyművész a m. kir. Operaházban van ravatalon, ahonnan ma délután 3 órakor adják át a földnek. A temetést maga az állam rendezti.

fő és székvárost látogatva hangos panaszt emelnek e tekintetben, mert aki Francia, Német, Angol, Svajc. vagy pláne Amerikában utazott, az tapasztalhatta, hogy mindenütt az a szolgálat, mely nálunk Ausztria-Magyarországban 4-5 személy által végeztetik, azt a nevezett országokban sokkal ügyesebben és pontosabban egyetlen egy személy végezi. Ott például, mondjuk 10 szobára egy garçon van kirendelve, aki aztán ellátja a szobapinczér, szobaleány, portás, udvaros stb. teendőit. Nálunk a vendéglőkben sokszor illetékeségi kérdés merül fel egy pohár viz fölött; mi „tudatlanok“ megbocsáthatatlan szórakozottságunkban a szobaleánynak cseppetünk, pedig a pohár viz a szobapincér hatáskörébe tartozik! Vagy milyen bosszantással fogadná a pincér azt, ha azt mondanák neki, hogy tisztítsa ki felső kabátunkat! . . .

A magyar fő és székvárosban legújabb idő óta az a szokás divik, hogy a hotel számlában ott szerepel ez a tétel: „kiszolgálás 60 kr.“ A vendég azt hiszi, hogy most már ment lesz a terhes borra való adástól, azonban csalatkozik, mert ha elu-

Zajos ülés.

F. hó 11-én ülést tartott az iskolaszék, melynek tartama alatt a tankönyvek kérdésénél élénk vita fejlődött ki.

Ugyanis: jóllehet az 1888-iki 17538. sz. miniszteri utasítás világosan akként rendelkezik, hogy a tantestületek a következő tanévben a gyermekek kezébe adandó tankönyveket már ápril hóban tartoznak megválasztani s a jegyzéket az iskolaszék elé jóváhagyás esetleg felülbírálas céljából betérjeszteni, — mégis a kényelemszerető elemi igazgató, jobban mondva egy „sine cura“ zsiros hivatal betöltője B. A. csak júniusi gyűlésen hozta a tanácskozmány elé a tankönyv-kérdést, azon világos céllal, hogy a könyvek idő rövidsége miatt meg ne változtassanak: hanem maradjon minden a régiben. (Van-e ennél valami kényelmesebb eljárás: legyen úgy, mint régen volt; hisz a világ nem halad, hanem marad?)

Csak hogy találkozott a tantestületben néhány belátóbb tanférfiu, ki a jelenlegi, tartalmilag és nyelvezetileg rossz tankönyveket semmi szín alatt elfogadhatóknak nem találta, s azért a kisebbség nevében az iskolaszékhez külön indítványt adott be — bár az igazgató indítványát ki sem pártolta, s csak kénytelenségből egyezett bele a tantestület.

Igy került az ügy az iskolaszék elé.

Mem mulaszthatjuk el ez alkalommal megemlíteni, hogy az iskolaszéki ülést megelőző havi tanácskozmányon B. A. tantestületi elnök qualificalatlan modort tanusított a vele ellennézetben levő Mandic tanítóval szemben, durván azt vetvén szemére, — „látszik, hogy faluról jött, jobb lett volna ott maradni.“ Tehát ha valaki jobb meggyőződését meri nyilvánítani, azt a jól nevelt, művelt (?) igazgató ilyen módon sértegeti s insultálja, ahelyett, hogy észokokkal igyekeznék meggyőzni. Szégyenpir futja el az ember arcát, ha megdondolja, hogy ilyen simplex egyén egy 80 tagból álló tantestület 1-sőjének tartja magát.

De nemcsak M-nek, hanem másnak is kijutott az igazgató sugdalódságából, mert

tazik, a folyosón sorban áll a személyzet, mind „csókolom kezét negyságos ur“-at kívánva, várja az egyedüli keresményét képező „Tringgeldet“ De hát ez nem is csoda, hiszen sok esetben ezeknek a sajnálatraméltó teremteseknek nincs is fizetésük, de sőt mi több, a vidéki szállodákban a szobaasszonynak még az élelmezésért is fizetnie kell és határozottan rá van utalva a „Tringgeld“ hajhászatra.

Párisban, Londonban, Berlinben, Zürichben stb. a „Jean“ varrja fel hiányzó kabátgombunkat, ő lát el bennünket irószékkel, vizet hoz és gondoskodik arról, hogy idejekorán felkeljünk stb. s mi rövid idő alatt olyan bizalmas viszonyt kötünk „Jean“-nal, hogy azt a „Tringgeldet“ amit idehaza akarunk ellenére 4-5 személyre elpocsékolunk, a legjobb szívvvel adjuk az erre érdemes „Jean“-nak.

És a külföldön divó eme kiszolgáló rendszer mellett mindegyik fél ki van elégitve, a vendég, a pincér és a vendéglős is. Nálunk vagy az egyik, vagy a másik húzza a rövidebbet, de mindenesetre hátrányára szolgál a nálunk divó rendszer az idegen forgalomnak.

szóba kerülven, miért késelt az igazgató a jelentéssel ápril óta, azt adta okul, hogy ennek oka az igazgatósegéd, aki nem jár hivatalba s így ő (szegény) nem győzi a munkát.

Nem tudjuk, van-e ilyenforma egyén „igazgatósegéd“, mert segédjük a mesterembereknek szokott lenni; akárhogy áll a dolog, nagyon furcsa mesterember az igazgató ki hónapokon át folyton a városházát bujja, ott egyik hivatalból a másikba sétál discurlálni; de egy 3-4 szoból álló jelentést ápril óta nem ér reá leírni — s ami legszebb, ennek oka nem ő, hanem a Pityipalkó.

Bizony nem hiába mondják B. A. legjobb emberei is, hogy de bizony vele csizmadiát fogunk.

Az iskolaszék egész ülése alatt B. A. magatartásából meglátszott, hogy valami láthatlan, titkos sugó vezérli s készíti a maradiság álláspontjára helyezkedni, s mégis ilyen „maradi“ egyén akar két évtizedes copfjával s vizözön előtti elveivel imponálni, s vezérszerpet játszani.

Oh hatósági türelem, hol vannak határaid?

Az iskolaszék végül Mamusich Ágoston indokolt igen helyes indítványára az 1894-95-ben használandó tankönyvek megválasztására egy vegyesbizottságot küldött ki, melynek feladata lesz már jövő áprilisban e fontos ügyben megállapodásra jutni.

Az ülés további folyama alatt az 1892-93 tanévi zárvizsgák sorrendje megállapított a tanítói helyettesítések szigorítása, megkerestetett a törvényhatóság az ovdák ügyében s több kisebb jelentőségű tárgy elintézése után véget ért az ülés.

Egy hallgató.

Törvénykezés.

— Erélyes táblai elnök. Sélley Sándor, a szegedi ítélő tábla elnöke pár nap előtt a reggeli órákban Óbecsére érkezett, és egyenesen a járásbiróság épületébe hajtatott, azután alaposan megvizsgálta az ügymenetet, Ugyanaz nap az elnök hosszabbban értekezett az óbecsei ügyvédek-

És ugyanazzen borra való rendszer divik az ebédőlkben és kávéházakban is, nálunk még a vidéken is.

Nálunk annak, aki nem akar „piszkos“ lenni, 3-szor kell az étteremben a zsebébe nyulnia: egyszer az éthordó részére, egyszer a borfiu és végre a fizető pinczér részére; a kávéházban kétszer. Ez Ausztria-Magyarország különlegessége. Külföldön egy ember szolgál ki bennünket, aki meg is kapja jól kiérdemelt borra valóját, de a kasszájánál fizetünk. Ezzel annak az unalmas kiabálásnak a fizető pinczér után és még unalmasabb várakozásnak ez utóbbira, eleje vétetik; szóval egyszerűbb, gyorsabb olcsóbb és jobb. A borra való fényoldala megvan ott, de árnyoldalától meg van az ember óva. A pincér és borra való rendszer külföldön az idegenek javára zseniális egyszerűsége van bevezetve, holott nálunk épen ellenkező alapra van fektetve.

Hát bizony ideje volna, hogy a szállodások, vendéglősök és kávéház tulajdonosok e kérdést komoly megvitatás tárgyává tennék.

Amerikai kubikos.

kel, másnap pedig Brecka Ferenc járásbíró fogadta, a ki „megrongált egészségére való tekintettel“ nyugdíjazását kérte, és erre vonatkozó kérvényét átadta a táblai elnöknek. Ennél nagyobb gyorsasággal katonáék sem lovagolnak penzióba.

IRODALOM, MŰVÉSZET.

Magyarország városai. Minden modern nemzeti politika arra törekszik, hogy az ország kulturájának, iparjának, kereskedelmének ne csak egy központja legyen, hanem a főváros mellett az ország nagyobb városai teremtsenek centrumot, a melyben élet pezsegjen, a mely irányt szabjon egész környékének. Magyarország városai, dicséretes buzgalommal versenyeznek, hogy társadalmi vagy politikai uton egy arányban fejlődjen a fővárossal, hogy a megyék fővárosai a szó legigazibb értelmében fővárosok legyenek, a melyek magukba gyűjtik az erőt, a képességet, a talentumot, a megye erkölcsi és anyagi tőkét. Különösen fontos ez a jelenség most, a mikor a magyar nemzet a honfoglalás ezredik évfordulóját a millenniumot készül megünnepelni. A városok mutatják majd az ország igazi képét, fejlődésük lesz a mi energiánk fényes bizonyítéka. De vajon ki ellenőrizheti a városok polgárainak lázas, de zajtalan munkáját, hogyan ismerheti meg Budapest, az ország szíve a keletkező apró fővárosok képét, mi ismerteti meg a városokat egymással, hogy jótékony eleven áramlat lökessen mindenütt, a hol munkás kezek dolgoznak a jövő demokratikus Magyarország megteremtésén? A Pesti Napló vállalkozott arra, a nehez de szép feladatra, hogy az ország városait a magyar közönségnek bemutassa. Időközönként egy-egy magyar város kimerítő monográfiáját közli, nem annyira a város történetét írva le, mint inkább jelenlegi képét, eleven, szemléltető formában, hogy a monográfia egyszerűen kellemes olvasmány is legyen. Bemutatja a városok kulturális intézményeit, egyesületeit, hatóságait, iparját, kereskedelmét, irodalmát, embereit és társadalmát, egyszerűen értékét és szerepét az ország életében. De kiterjednek a Pesti Napló monográfiái azokra a kívánalmakra is, amelyeket egy-egy város polgársága érez s felhívja a városok érdekeinek megvédésére, jogos követelményeik kielégítésére, pártfogásukra és támogatásukra a kormány figyelmét. A közönség nagy szimpátiával kíséri a Pesti Napló vállalatát s figyelmével, érdeklődésével is segíti. Talán még soha egy magyar újságot se támogatott a közönség olyan feltűnő módon, mint a Pesti Naplót, amióta formát cserélve, tartalmával és szellemével a magyar sajtót dominálja. Ezt az érdeklődést és támogatást megérdemelték és ezután is főcélja a Pesti Naplónak. Felhívjuk olvasóinkat lapunk mai számában közzétett hirdetésére.

HIREK.

— Az I. szabadkai nőegylet elnöksége számadást küldött be szerkesztőségünkhöz az alább lefolyt jótékonycélu hangversenyéről. A kimutatás szerint a brutto bevétel 425 frt 30 kr, kiadások 257 frt 88 kr, tiszta jövedelem 167 frt 42 kr. Felülfizetések: özv. Vojnits Tivadarné, özv. Vojnits Jakabné, Vojnits Adamovits Livia, Bicskeyné Vojnits Boris és Piu-kovits József 5—5 frt, dr Vécsei Samu 1 frt. — Nem tudjuk mire ment el a 257 frt 88 kr kiadás, mert ezt részletezve nem láttuk, azonban semmiesetre sem hagyhatjuk megjegyzés nélkül a kimutatást, mert hiszen állítólag minden díjazás nélkül léptek fel a művészek! Tehát mire mehetett el az a 257 frt 88 kr? Ugy látszik a humanus egylet nem nagyon fukarkodott, midőn a közönség által jótékonycélra szánt pénzekkel így gazdálkodott. Ezért bizony kár volt egy szegény szinigazgatót s ennek a nyári szezonban amugy is nagy nehézségekkel küzdő társulatát egy kis biztos jövedelemtől megfosztani és konkurencziát csinálni.

— A szabadkai dalegyesület júniusi a kedvezőtlen időjárás miatt már 2-szer el-

halasztatott, mignem végre tegnap szép de kissé szeles időjárás mellett Palicson megtartott. Az eredményről lapunk legközelebbi számában referálunk.

— A palicsi színlévadót Kiss János jól szervezett, szintársulata ma kezdi meg „Czine Mintye“ című kitűnő eredeti népszimfívél. Az igazgatót s ennek társulatát ajánljuk a közönség pártfogásába.

— Egy kis scéna Palicson. Folyó hó 13-án itt járt fővárosi művészek, mint halljuk másnap Vermes Béla orsz. képviselő és többek társaságában meglátogatták Palicsunkat. Itt a művésznők egyike abbéli féltékenységében, hogy társnőjét egy fiatalabb művésznőt több figyelemre méltatták mint őt, olyan jelenetet idézett elő, hogy az egész kiránduló társaság egyszerre szétugrott.

— Hymen. Dávid Lajos (a helybeli Dávid és Kaufmann cég tagja) f. hó 21-én esküszik örök hűséget Gödingenben (Morvaország) Hahn Klára kisasszonynak.

— Akik erővel felakarják Szabadkát vilányozni. A villamos vasut vállalkozói lassan már bele törődnek abba a gondolatba, hogy a palicsi villamos vasut terve nem sikerül, mégis villamozni akarnak Szabadkán s most házról házra és üzletről üzletre járnak aláírásokat biztosítani villamosvilágítás bevezetése végett. Nem ellenzzük a jó szándékot, már csak azért sem, mert ilyen formán hatóságunk által a teljes önkényre engedett gáztársulatnak akadna verseny társa. Azonban nem hisszük, hogy a villamvilágítás bevezetése nálunk Szabadkán keresztülvihető volna. Szabadkán sok más szükségesebb dolog vár elintézésre.

— A Palicsra vezető országot mentén építeni szándékolt villamos vasut földmunkálatain valaki dolgoztat, sőt most már a vízleeresztő árkokat is igen szépen kitéglázzák. Hogy Bobula János vagy más dolgoztat-e, nem igen lehet tudni, de hogy a munka halad, az bizonyos. Nekünk azonban a kiépítéshez reményünk ma sincs. Bár csalódnánk, bár lefőznének bennünket

— A helybeli zsinagógában tegnap tartott próbaszónoklatot Dr. Kohn szigetvári rabbi. A magyar szónoklaton jelen voltunk, de bizon erről jót nem mondhatunk. A fiatal rabbi mély tudományú talmudista lehet, de nem válik be Szabadkán korszerű magyar hitszónoknak. A zsidó hitközségnek pedig — amennyiben ez bennünket érdekel — ajánlhatjuk, hogy inkább semmit mint ilyent.

— Egy csökkönyös menyecske. Öt évvel ezelőtt történt, hogy Kozla Eszter szabadkai leányzó feleségül ment Czillai József Ernő beodrai iparoshoz. A szabadkai menyecske, úgy látszik nem tudott a beodrai szokásokhoz és helyi viszonyokhoz alkalmazkodni, otthagya hitvestársát. E miatt a férj panaszt emelvén a szentszéknél, ez utóbbi ítéletileg kimondotta: miszerint Kozla Eszter köteles 8 nap alatt külsőben végrehajtás terhe mellett férjéhez visszatérni. A végrehajtás fogvatartásával a szabadkai rendőrséget bízván meg. A rendőrség e megbízást mint nem a hatásköréhez tartozó dolgot nem teljesítette, a tanács a rendőrség álláspontjára helyezkedett, azonban a közigazgatás elrendelte a végrehajtás fogvatartását s így a csökkönyös menyecske f. hó 15-én egy rendőrbiztos kíséretében elzónárott Beodrara, ki a menyecskét férjének jogérvényes nyugta ellenében bíróilag átadta. Azonban ugylátszik, hogy a menyecske még mindig nincs megelégedve, mert már ismét hazajött Szabadkára, de férje csak úgy engedte el, ha olyféle nyilatkozatot ír alá, mely szerint 8 nap alatt más hitre tér át, ellenesetben férjének 500 frt kéréptelést fizet. Ritka módja az igazságszolgáltatásnak,

csak azt szeretnők tudni, hogy a büntető törvénykönyv miért veszi oltalma alá a személyes szabadságot, miért rendeli annak megbántói ellen a büntetést, ha ilyenek is megeshetnek?

— Rakoncátlan fiatalok. Tegnap dél körül a bajai országuton folyó kövező munkálatokhoz fuvarozó kocsis legények az azon a vidéken lakó Úrga János 17 éves tisztességes hajadon leányát különféle guynyekkel és becsmérő kifejezésekkel illették. A leány apja ezt az udvarból hallva kiszaladt, hogy ezért kérdőre vonja a rakoncátlanokokat. A fuvarozók egyike Keoskés Ferencz fia a lovak közé csapva, legázoltatta Úrga Jánost az apát akin a kocsi keresztül ment s így súlyos sérüléseket szenvedett és most lakásán betegon fekszik. Az orvosi vizsgálat tegnap délután megejtetett, s a látélet ma délután adatik át lapunk szerkesztője által a rendőrségnek, ahol a feljelentés megtétt.

NYILT-TÉR.*

Köszönet nyilvánítás.

Folyó évi június hó 2-án leégett és a „Szabadkai kereskedelmi és iparbank“ intézetében levő „Duna“ biztosító társaság főügynökségénél biztosított VIII. kör lakházam és asztalos műhelyem után megálapított károm a „Duna“ biztosító társulat főügynöksége által teljes megelégedésemre haladéktalanul kifizettetvén, ezen szolid biztosító társulatnak ez uton köszönetemet nyilvánítom és a nagy közönségnek melegen ajánlom.

Reiff Antal
butorkereskedő Szabadkán

EGÉSZSELYEM. MINTAZOTT FOULARDOKAT
(mintegy 450 különböző fajban), méterenkint 85 krtól 3 frt 65 krig — valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket 41 krtól 11 frt 65 krig szállít — sima, kockás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240féle dispositió és 2000 különböző szín és arnyalatban) szállít postabér és vámmentesen Henneberg G. (os. kir. udv. szállító) selyemgyára Zürichben. Mintak postafordulóval küldetnek. Svajczba ezimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Uj! Égőv-illat Uj!

a bécsi Parfumerie Equitableből világos és kellemes aromája miatt a legelőkelőbb helyek parfümévá vált.

Egy üveg 75 kr és 1 frt. Kapható: Geiger Gyula és Sugár Manó üzletében Szabadkán.

Felélős szerkesztő és lapfoglaladonos

SZALAY LÁSZLÓ A.

ügyvéd.

9934 893. szám.

Hirdetmény.

Szabadka sz. kir. város tulajdonához tartozó Csizsári kaszáló 5 láncoz parcellákban 1893. évi június hó 22-én reggeli 8 órakor egy évre a helyszínen nyilvános árverés utján azonnali készpénz fizetés mellett hasznobérbe adadni fog; (a legeltes meg nem engedtetik) melyre az árverezni szándékozók meghivatnak.

Szabadka, 1893. június 17-én.

A városi tanács.

520,000 korona nyerhető!

1 drb Bácsvárosi Igérvény huzás 1-én főny. 400.000 kor. ára 4 frt
1 drb All. jót. sorsjegy huzás 22-én főny. 120.000 korona ára 2 frt

a kettő együtt csak 5 frt 50 kr.

Kunetz Mór,

bank és váltó üzlete Szabadka.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Előfizetési felhívás!

A

PESTI NAPLÓ

naponként kétszer megjelenő politikai napilapra.

A Pesti Napló Magyarországon a legolcsóbb, legtartalmasabb és legszebben kiállított napilap, megjelenik minden reggel legalább 16—24 oldal és délután 4—8 oldalnyi terjedelemben, fölvágvá és lapjai egymásba ragasztva.

A Pesti Napló főszerkesztője és kiadótulajdonosa:

ifj. Abrányi Kornél.

Felelős szerkesztője:

Barna Izidor.

A Pesti Napló főszerkesztője maga köré gyűjtötte az ország legjelesebb újságíróit.

A Pesti Napló bel- és külföldi tudósításai, hírei és táviratai frissek, eredetiek és a legmegbízhatóbb forrásokból erednek. Ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági rovatát kitűnő szakírók szerkesztik. Bel- és külföldi tőzsde rovatát mindig legpontosabbak és legmegbízhatóbbak.

A Pesti Napló nagy gondot fordít szépirodalmi rovatára, hol mindig a legkiválóbb írók neveivel találkozunk az olvasó.

Regényei és tárcái élénkek és érdekes olvasmányt nyújtanak.

A Pesti Napló minden vasárnap **A gyermekszobának** című rovatában **Móka bácsi** kedvelt meséit közli a gyermekek részére.

A Pesti Napló legközelebb egy rendkívül érdekes regény közlését kezdi meg. A Pesti Napló minden hónapban 2 városnak a monografiáját közli, mely örökös irodalmi beccsel bír és az előfizetők, a kik ezeket összegyűjtik, azok Magyarország városainak hű történetét bírják.

Előfizetési feltételek:

A Pesti Napló reggeli kiadásának, mely az előző napon beérkezett összes híreket magában foglalja, tehát, a teljes Pesti Napló-nak előfizetési ára Budapesten és a vidéken korán és pontosan házhoz juttatva,

az esti lap küldése nélkül:

Egész évre	14 frt — kr.	Negyed évre	3 frt 50 kr.
Fél évre	7 frt — kr.	Egy hónapra	1 frt 20 kr.

Esti és reggeli lap együtt egyszerre küldve a vidékre

Egész évre	18 frt — kr.	Negyed évre	4 frt 50 kr.
Fél évre	9 frt — kr.	Egy hónapra	1 frt 60 kr.

Naponként kétszer, reggeli és esti kiadás külön-külön házhoz vagy postán küldve:

Budapesten:

Egész évre	18 frt — kr.	Negyed évre	4 frt 50 kr.
Fél évre	9 frt — kr.	Egy hónapra	1 frt 60 kr.

Vidéken:

Egész évre	20 frt — kr.	Negyed évre	5 frt — kr.
Fél évre	10 frt — kr.	Egy hónapra	1 frt 70 kr.

A PESTI NAPLÓ esti lapjára külön is elfogad előfizetéseket, úgy, hogy ha valaki más újságot járát és a megszokott újságtól megválni nem akar, az előfizethet a PESTI NAPLÓ esti lapjára 2 frt 30 krral.

A PESTI NAPLÓ kiadóhivatala.

Budapest, Ferenciek-tere, Bazárépület.

Hirdetmény.

Az általunk megvett báró Rudits-féle házban különféle bolthelyiség, ugyszintén egy nagyobb söröcsarnoknak megfelelő helyiség az ehhez szükséges lakosztályokkal együtt 1893. év június 24-től kiadó.

Kunetz Testvérek.

Egy ügyes fiatalembert keresek szódaviz kihordásához.

Balás Piri J. szódavizgyáros.

Hirdetmény.

Balogh György Vesselényi-utca 35. sz. a. új házában f. évi október hó 24-től kezdve több kisebb-nagyobb bolt-helyiség, két lakás és egy garcon lakás kiadó.

Bővebbet BALOGH GYÖRGY háztulajdonosnál. 4-1

Bécs, 1873. Erdem-érem	Budapest, 1885. Nagy diszokl.	Zágráb, 1891 Diszoklevél	Eszék, 1888. Diszoklevél	N.-Palánka, 1887. Arany-érem	London, 1878. Diszoklevél
---------------------------	-------------------------------------	-----------------------------	-----------------------------	------------------------------------	------------------------------

CSIK JÓZSEF

esász. és kir. kizárólag szabadalm.

első szerémi portland-czement és vízhatlan mészgyár

BEOCSINBAN.

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V. Rudolf-rakpart 8. sz.

ajánlja a t. építész és építésmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi elöljáróságok, valamint a n. é. építő-közönség becses figyelmébe saját gyártmányu

Portland-czement és vízhatlan mészét

melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállíthatnak. — Árjegyzékek s magyarázat kívánatra készséggel megküldetnek.

Szabadkán kapható: Krigovszky Jánosnál

26-10

városház-tér, Milassin gyógyszerár mellett.

Páris, 1867. Bronz-érem	Keoskemét, 1872 Ezüst-érem	Ujvidék, 1875. Arany-érem	Szeged, 1878. Érdem-érem	Trieszt, 1883. Arany-érem
----------------------------	-------------------------------	------------------------------	-----------------------------	------------------------------

Világhírű

„LES DERNIÈRES CARTOUCHES ÉS LOHENGRIN“

féle szivarkapapír

Braunstein frères gyárából, Párizsban

65 Boulevard Exelmans 65.

A Braunstein frères cég csakis Gassicourtban (S. és O.) franciaországban létező saját papirgyárának készítményét hozza forgalomba.

Ezen nagyszerű a legújabb elveken alapuló berendezett telep készítményei a papiripar diadalának tekinthetők.

A szivarkapapír és szivarkahüvely elárúsítására szánt gyáriraktár helyisége

Bécsben, I. Schottenring 25. sz. a.

Az általunk a „Les dernières Cartouches“ féle papirból készített valódi francia szivarkapapír, valamint valódi francia szivarkahüvely, melynél minden papírtok a „Braunstein Frères“ céget viseli,

2-3

Szabadkán Jóó Gusztáv urnál kapható.

Nyomatott Schlesinger Sandor könyvnyomdájában Szabadkán.

Üzlet helyiség változás.

Alulírott tisztelettel értesitem a n. éközönséget, hogy

kocsigyártó üzletem

f. é. ápril hó 24-től kezdve I kőr Vesselényi-utca 212. sz. saját házamba tettem át. Kérem a n. é. közönséget eddig bennem helyezett bizalmat továbbra is feuntartani.

A m. t. közönség b. pártfogását kérem,

tisztelettel

Tary Pál.

12-6